

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

1. Æternæ mortis supplicium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

temporalis sit tribulatio tua, quā finitā venias ad felicitatem infinitam. Et Appende mille annos contra æternitatem: quid appendis cum infinito quantumcunque finitum: decem millia annorum, decies centena millia, si dicendum est, & millia millium, quæ finem habent, cum æternitate comparari non possunt. Huc accedit, quia non solum temporalem voluit laborem tuum Deus, sed etiam brevem: aliquot dumtaxat diecularum est tota vita hominis. Licet ergo quis per omne vitæ spatium laboribus, ærumnis, doloribus variis atteratur: carcerem, & plagas, famem & sitim nullo non die toleret ad diem usque ultimam; exigui temporis molestiam subisse dicendus est: pauci dies sunt tota vita hominis, & levis labor est, quo transacto, regnum æternum succedet, sine fine felicitas; veniet æqualitas angelorum, veniet hereditas Christi, veniet coheres Christus. Pro quanto labore quantum mercedem accipimus?

Pauci sunt dies tota vita hominis.

In Psal. 91.

Idem Augustinus ahibi: Nimis profunde factæ sunt cogitationes Dei. Ubi est cogitatio Dei? ad præsens habenas laxat, sed postea astringet. Noli gaudere ad piscem, qui in escā suā exultat, nōdum traxit hamum piscator: nam ille jam habet hamum in faucibus, & quod tibi videtur longum breve est: omnia cito transeunt. Quid est longa vita hominis ad Æternitatem Dei? vis esse longanimis: vide Æternitatem Dei: nam attendis, ad dies tuos paucos, & diebus tuis paucis vis impleri omnia: ut damnetur omnes impij, & coronentur omnes boni; istis diebus tuis vis hæc omnia impleri? implet ea Deus in tempore suo: æternus est, tardat longanimis est: tu autem dicis: Ideo ego non sum longanimis, quia temporalis sum. Sed in potestate habes: junge cor tuum æternitati Dei, & cum illo æternus eris. Si jam Christianus es, & bene eruditus, dicis: Deus judicio suo reservat omnia. Boni laborant, quia flagellantur ut filii; mali exultant, quia damnantur ut alieni. Duos filios habet homo, alterum castigat, alterum dimittit, facit unus malè & non corripitur: a patre: alter mox ut se movet, colaphis cæditur, flagellatur. Unde ille dimittitur, & ille cæditur: nisi quia huic casu hereditas servatur, ille autem dimissus exheredatus est: videt eum non habere spem, & dimittit eum, ut faciat quod vult. Puer autem qui flagellatur, si cor non habuerit, & imprudens fuerit & stultus, gratulatur fratri suo qui non vapulat, & gemit de se, & dicit in corde suo: Tanta mala facit frater meus: quidquid vult facit, contra præcepta patris mei, & nemo facit illi durum verbum, ego mox ut me movero, cædor. Stultus est, imprudens est: attendit quid patitur, & non attendit quid illi servetur.

In Psal. 93.

His ex eodem sanctissimo & doctissimo præfule, rectè jungamus ista; tanquam hæcenus dictorum epitomen. Qualis misericordia Dei? non dicit, decies centena millia annorum labora: non dicit, vel mille annos labora: non dicit quingentos annos labora: cum vivis, labora: in paucis annis, inde jam requies erit, & finem non habebit. Et paucos annos laboras, & in inipis laboribus non deest consolatio; non defunt gaudia quotidiana. Sed noli gaudere in sæculo: gaude in Christo, gaude in verbo ejus, gaude in lege ejus. Verum est ergo quod dixit Apostolus: Etenim quod præsens est, temporale est, & leve tribulationis nostræ, iuxta incredibilem modum, & in incredibilem modum æternum gloria pondus operatur in nobis. Ecce quantum pretium damus, quodammodo unam siliquā, ad accipiendos thesauros sempiternos: siliquam laboris, ad requiem incredibilem. Gaudes ad tempus? noli ibi fidere: tristis es ad tempus? noli desperare, non te corrumpat felicitas, & non frangat adversitas, promittit Deus vitam æternam, contemne temporalem felicitatem; minatur ignem æternum, contemne dolores temporales.

Tom. I.

A Concludamus hæc cum eodem divino scriptore: Ergo amemus vitam æternam, & ex eo noverimus quantum pro vitā æternā laborare debeamus, cum videmus homines amatores præsentis vitæ temporalis atque finientis, sic pro illa laborare, ut quando venerit metus mortis, quidquid possunt faciant, non ut auferant, sed ut differant mortem. Quantum laborat homo, quando mors imminet, fugiendo, latendo, quidquid habet, dando, & se redimendo, laborando, cruciatus molestiasque sustinendo, medicos adhibendo, & quidquid aliud homo potest. Videte quā consumptis laboribus & facultatibus suis, ut aliquantum vivat potest facere, ut semper vivat, non potest. Si ergo labore tanto, tanto conatu, tantis impendis, tanta instantiā, tantā vigilantia, tantā curā agitur, ut aliquantulum plus vivatur: quomodo agendum est ut SEMPER vivatur? Et si prudentes dicuntur, qui omnibus modis agunt ut differant mortem, & vivant paucos dies, ne perdant paucos dies: quā stulti sunt qui sic vivunt, ut perdant diem æternum.

B Cogitate hæc, o mortales, & antequam æterni sitis, sive in gaudiis, sive in tormentis, ÆTERNITATEM prævidete. Omnia transeunt, sola restat, nec transibit ÆTERNITAS.

I. Æterna magis supplicium.

C Arcerem habuerunt Messenii subterraneum, aut lucisque ignarum, plenum stygii horroris: sed ut locum funestissimum eleganti velarent titulo, *Theaurus* is vocatus est: nullæ huic carceri fores erant, sed reus per funem demissus, immani saxo claudebatur. In hunc *Theaurum*, etiam magnus ille Græciæ Imperator Philopœmen reconditus est, ibique vitam veneno finit. Et Deus *Theaurum* habet sub terrā, sed heu qualem: sceleratorum, damnatorum, desperatissimorum hominum.

Carcer thesaurus vocatus.

Philopœmen Græciæ Imp. in eo reconditus.

C Actiolinus Patavinorum olim tyrannus (Iovius narrat) multos habuit carceres, sed omni miseriarum & cruciatuum genere adeo infames, ut in iis mors inter delicias haberetur, nec facile prius veniret, quā sepius vocaretur: quotquot eò detruis, multo ferro onusti, foetore, fame, squalore, miserabilem in modum, & lentè necabantur: verè sentiebant se mori. Hic nemo non miserrimus censebatur, nisi cui mori contigisset; morte gravius supplicium erat, cum cogentur vivi inter mortuos habitare: nam cumulabantur illic in acervos putrescentia cadavera, tantā narium peste, ut verè diceretur: *Hic mortui vivos occidunt.*

Paul. Iov. l. eleg. in Actiolino.

At horum carcerum teterrimus, cum inferorum castigatis collaris, paradisi est & amœnum palatium. Quæcunque tolères in Actiolini carcere, tolerabilia sunt omnia, quia brevia sunt, quia suum sibi finem prospiciunt, quia cum vitā desinunt, quia in morte omnia evanescunt. At verò ille *Theaurus* damnatorum, qui Dei carcer est, nullum habet à cruciatuum brevitate solatium, mortem excludit, exitum nescit, nullum admittit finem, nullum, eheu nullum. Verissimè Cassiodorus: *Vti mortalium, inquit, nemo intelligit, quid præmium sit æternum; ita nemo capit, quid tormentum sit sine fine duraturum.*

Actiolini carcer collaris cum inferno cur sit paradisi.

Apud Persas talis fuit carcer, ut in eum facilis quidem ingressus, egressus perdifficilis, aut nullus concederetur, idèoque Lethe dictus est. Ad inferos facilis descensus, sed semel ingressus exitus nullus reperitur; gradum inde nemo unquam revocavit. Hic Dei carcer, vero nomine *LETHE* dicitur, seu *OBLIVIO*, sic enim Deus damnatorum obliviscitur, ut eorum ad gratiam recordaturus non sit in omnem ÆTERNITATEM. Infernus verè oblivionis terra est, idque (quod pius & eruditus scriptor observat) duplici de causa. Quia, inquit, qui illic sunt non sunt amplius Dei memores in bonum,

Carcer apud Persas Lethe dictus.

Infernus oblivionis terra, cur. Franc. Tiersman. in Psal. 87.

bonum, neque ullam habent priorum memoriam, nisi quæ affligat. Omnium enim pompatum, voluptatum, deliciarum, aut oblivio est, aut sine cruciatu recordatio. Sed & à Deo atque Angelis flammea hæc damnatorum regio oblivioni data est, quia qui illic degunt, nunquam inde sunt educendi. *Infer nos & vos, clamat Abraham, chaos magnum firmatum est, ut hi qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transire.* O chaos metuendum! & tormentorum æternitatem horrendam! *Sepulchra eorum, domus illorum in æternum.* Talia sibi ipsi struunt palatia impii: *mortuus est autem & dives, & sepultus est in inferno.* O profundum sepulchrum! hoc mausoleo hic Lazari tortor est conditus, cui pro lectulo flamma, sitis pro neccate, pro dapibus sulphur, pro tripudiis est desperatio. Carcere dicuntur clausi sperare salutem; hic nulla salus, sed nec spes salutis ulla, sed desperatio ÆTERNA.

Concionem non tam longam, quam horrendam dictavit Ezechiel Deus, in hæc verba: *Et dices saluti meridiano: audi verbum Domini, hæc dicit Dominus Deus: Ecce ego succendam in te ignem, & comburam in te omne lignum viride, & omne lignum aridum: non extinguetur flamma succensiois: Quot nunc cedri, quot impii homines in hac vita & virent fortunæ succellu, & arent virtutis inopiâ. Audite ergo vos, & virentiâ, & arida ligna, succendentur ignis, & flamma succensiois non extinguetur.* In gehennâ, quò vos properatis, nulli dies festi sunt, quibus succensa fornax interquiescat: æternus dolor, æterna mors, æternus luctus, nullis intermiscendus unquam solatiis. Noctes atque dies insopita, pervigil, inextincta in vos flamma vindicabit; vivetis ad assiduam, perpetuam mortem. Augustinus id credite, tam diserte quam graviter monenti: Habebunt, inquit, impii in cruciatibus vitam: sed qui vivunt in tormentis, cupiunt (si fieri possit) finire talem vitam, & nemo eis dat interitum, ut nemo auferat cruciatum. Sed vide scripturam loquentem & discernentem, non est dignata talem vitam vocare vitam. In cruciatibus, in tormentis, in ignibus sempiternis, noluit appellare vitam, ut ipsum nomen vitæ laudis sit, non mortis; ut ubicunque audis vitam, tormenta non cogites: nam in tormentis esse semper, æterna mors est, non aliqua vita. Ipsam vocant scripturæ mortem secundam, post hanc primam, quam omnes humanæ conditioni debemus. Etiam mors secunda mors vocatur, & nemo tamen ibi moritur: satius & melius dixerim, nemo ibi vivit: in doloribus enim vivere, non est vivere. Ergo illa vita in tormentis, non est vita; & illa vita sola est, quæ beata; nec beata esse potest, nisi fuerit ÆTERNA. Hoc ipsum alibi sic copignat: Si anima in pœnis vivit æternis, quibus & ipsi spiritus cruciabantur immundi; mors illa potius æterna dicenda, quam vita: nulla quippe major & peior est mors, quam ubi non moritur mors.

Simillimum huic testimonium fert Gregorius: In gehenna miseris erit mors sine morte, fisis sine fine, quia ibi mors vivit, & finis semper incipit. Idem submonens Innocentius: Tunc, inquit, erit mors immortalis. O mors quam multo dulcior esses, si vitam adimeres, quam cum cogis sic vivere! Sic est: numerus annorum apud inferos absque numero est, nulli numerabilis. Deus ipse annum ejus ultimum in numerando illo non inveniet: post mille millia millionum annorum numerata, totidem supererunt numeranda; his etiam enumeratis, non solum ultimus non invenietur, sed singuliterunt, quasi essent primi. Caino post quinque millia annorum, quos illic vixit, assidue moriendo, tam adhuc integer restat luctuosorum annorum numerus, ac si hoc primum die in flammeum istud ergastulum detruderetur. Et post aliquot annorum miliones, ex hoc numero consumptos, non magis decreverit ipse numerus, quam si hæc primum horâ inciperet ardere. Et

quavis Evangelici illius opulenti heluonis tormenta ad duo millia annorum accedant, tamen ardet adhuc & æternum ardebit, & nec guttulam pridem postulatam æstuantis lingue impetrabit unquam.

Hæc audimus, hæc cogitamus, & ridemus? nimirum res levis est, æternis flammis immori. Hic quæri posset non immerito: *Vbi lacryma vestra, & ridiculi mortales! tales certe sumus: ob paucos obolos, ob parvam jacturam, lacrymarum grandes guttas fundimus: immensum, irreparabile damnum hilari cachinno decoquimus.* Ad judicem hominem evocati trepidamus; ad Dei tribunal magnis quotidie passibus vel nolentes imus, & in viâ liberè scamus; mare navigaturi, pericula formidamus, ad ipsam totam ÆTERNITATEM ridibundi currimus.

Votum est B. Bernardi æquissimum: Utinam, inquit, scaperent, utinam, utinam. Et quorū hæc non-*Ser. de SS. Apost. Petro & Paulo.*

is, Bernarde, sapientia? Ut æternitatis imago reformetur in nobis: videlicet ut præsentiam moderemur per sapientiam, præterita per intelligentiam dijudicemus, novissima provideamus ad cautelam.

Dixi Pauli non votum hic habemus, sed præceptum, nec enim Ephesius optat, sed imperat: *Videte itaque fratres, quomodo cautè ambuletis: non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus, quoniam dies mali sunt.* Circumspectè, diligenter, accuratè negotium salutis curandum est; insipientissimi sunt, qui breve hoc tempus felici æternitati comparandæ concessum, non expendunt, sed prodigunt in vanissimas oblectationulas; jocando, ludendo, otio cælum mercantur. Non fabulis redimendum est tempus, non otio vel potculis, sed crebris precibus, serio labore, constanti industria. Augustinus, profanis etiam negotiis non nihil temporis suffurandum docens: *Quando, inquit, aliquis tibi litem infert, perde aliquid, ut Deo vaces, non litibus: id enim quod perdis, pretium est temporis. Sicut enim das numos, & panem emis: sic perde numos, ut emas tibi quietem, & tempus vacandi Deo, hoc est enim tempus redimere.*

Ita quarumvis rerum dispendio, bene agendi opportunitas est comparanda, quoniam dies mali sunt; dies vitæ hujus plenissimi sunt doloribus, periculis, tentationibus, ærumnis, quæ bene agendi occasionem vel adimunt, vel minuunt, inquit Anselmus. Quod si occasionem istam elabi, & vitam nostram in meris melioris vitæ propositis sinamus effluere, non erit momentum amplius, quo neglecta reparemus. Vita nostra, inquit Nazianzenus, quasi mercatus est, cujus dies cum abierit, tempus amplius non erit emendi quæ velis. Nunc ergo emendum est, dum sunt nundinæ, nuncpiè vivendum est, dum vires suppetunt. Hoc ipsum Ecclesiastes identidem inculcat: *Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare.* Hoc ipso temporis & occasionis stimulo sapius nos urget Apostolus: *Dum tempus habemus, bonum operemur ad omnes, quia hora est jam nos de somno surgere.* Tu dormis, inquit Ambrosius, & tempus tuum non dormit, sed ambulat. Bene illi, bene illis omnibus, qui hæc non cogitant tantum, sed & opus monstrant, & ita vivunt uti vixisse se volent, cum moriendum erit, faciuntque ea, quæ in æternitate constituti fecisse se gaudebunt. LEVIS NVNC NEGLECTVS, ÆTERNVM FIT DISPENDIVM. Semel cogitatum, factumque semel ÆTERNVM est.

II. Æterna vitæ premium.

Ita in cælo verè vitalis, & perfecta vita est, qua animalis, qua humana, qua angelica, qua divina est. Vivit ibi memoria, recordatione omnium præteritorum: vivit intellectus, cognitione & visione Dei: vivit ibi voluntas, omnique bono fruitor, idque sine omni amittendi metu. Pari modo vivit ibi appetitus tam concupiscibilis, quem vocant, quam irascibilis; vivunt